

Brüsszel, 2025. szeptember 26.
(OR. en)

13304/25

POLCOM 268
COMER 127
UD 215
COHOM 147

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. szeptember 12.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 482 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 2019/125 rendelet 31. cikkében szereplő, kínzás elleni koordinációs csoport tevékenységéről és az általa folytatott konzultációkról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 482 final.

Melléklet: COM(2025) 482 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.9.12.
COM(2025) 482 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 2019/125 rendelet 31. cikkében szereplő, kínzás elleni koordinációs csoport tevékenységéről és az általa folytatott konzultációkról

1. Bevezetés

Az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2019. január 16-i (EU) 2019/125 rendelet¹ (a továbbiakban: rendelet) 31. cikkének (4) bekezdése szerint a Bizottság éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek a kínzás elleni koordinációs csoport tevékenységéről, vizsgálatairól és az általa folytatott konzultációkról. A jelentés nem sértheti természetes vagy jogi személyek üzleti érdekeit.

Ez a jelentés a kínzás elleni koordinációs csoport 2024-es tevékenységéről nyújt tájékoztatást.

2. A szabályozási keret

A rendelet célja egyrészt a halálbüntetés, másrészt a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés nem uniós országokban történő megelőzése egyes áruk kereskedelmének korlátozása révén. A rendelet az alábbiak szerint különbözteti meg az árukat:

- azon áruk, amelyek a természetüknél fogva csak visszaélésre alkalmasak, és nem képezhetik kereskedelem tárgyát (II. melléklet); valamint
- azon áruk, amelyek kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés (III. melléklet) vagy halálbüntetés (IV. melléklet) céljára, illetve egyéb jogszerű (bűnüldözési vagy terápiás) célokra is felhasználhatók.

A II., III. és IV. mellékletben felsorolt áruk kereskedelmére bizonyos korlátozások vonatkoznak. A rendelet különösen:

- i. tiltja azoknak a II. mellékletben felsorolt áruknak az EU-ba történő behozatalát, onnan történő kivitelét, valamint az EU-n keresztül történő továbbítását, amelyek a halálbüntetéstől vagy a kínzástól eltérő egyéb gyakorlati felhasználásra nem alkalmasak. Tiltja az ilyen árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtást, ideértve a felhasználásuk módjával kapcsolatban nyújtott képzéseket is. Tiltja továbbá az ilyen áruk nyomtatott sajtóban, az interneten, a televízióban vagy rádióban történő reklámozását, illetve az eladásra történő bemutatást vagy felkínálást kiállításon vagy kereskedelmi vásáron.
- ii. a III. mellékletben felsorolt azon áruk esetében, amelyek kínzás céljára, illetve egyéb jogszerű (bűnüldözési) célokra is felhasználhatók, eseti alapon kiadandó előzetes kiviteli engedélyt tesz szükségessé. Az áruk e kategóriájához kapcsolódó technikai segítségnyújtás és brókertevékenység szintén előzetes engedélyhez kötött. A III. melléklet nem terjed ki a következőkre:

- a) a 258/2012/EU rendelet² hatálya alá tartozó tűzfegyverek;

¹ HL L 30., 2019.1.31., 1. o. Az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2005. június 27-i 1236/2005/EK tanácsi rendelet (HL L 200., 2005.7.30., 1. o.) többször módosult, az ennek nyomán készült kodifikált szövegét pedig az (EU) 2019/125 rendelet tartalmazza.

² 258/2012/EU rendelet (2012. március 14.) az Egyesült Nemzeteknek a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét kiegészítő, a tűzfegyverek, részeik, alkotóelemeik és a lőszerek tiltott gyártásáról és kereskedelméről szóló jegyzőkönyve (az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyve) 10. cikkének

- b) az (EU) 2021/821 rendelet³ hatálya alá tartozó kettős felhasználású termékek; vagy
 - c) a 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspont⁴ szerinti feltételek hatálya alá tartozó áruk;
- iii. szabályozza a IV. mellékletben szereplő azon áruk kereskedelmét, amelyek (például halálos injekció formájában) halálbüntetésre, de jogszerű terápiás célokra is felhasználhatók. Különleges engedély („uniós általános exportengedély”) került bevezetésre az említett áruk kivitelének ellenőrzése, valamint annak megakadályozása céljából, hogy azokat halálos injekció általi kivégzések során történő felhasználásra adják át, azonban ez nem korlátozza azok orvosi, állatgyógyászati vagy más jogszerű célból történő kereskedelmét.

3. A kínzás elleni koordinációs csoport tevékenysége

A kínzás elleni koordinációs csoportot (a továbbiakban: Csoport) az (EU) 2016/2134 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ alapján hozták létre a kínzás elleni rendelet alkalmazásával kapcsolatban felmerülő kérdések vizsgálatára.

A Csoport platformként szolgál a tagállami szakértők és a bizottsági szolgálatok közötti, az igazgatási gyakorlattal kapcsolatos információcsere, valamint a rendelet értelmezésével kapcsolatos kérdések, a jegyzékekben szereplő árukkal kapcsolatos technikai problémák, a rendelettel kapcsolatos fejlemények és minden más felmerülő ügy megvitatása céljára. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítése során a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban⁶ foglalt elveknek megfelelően konzultál a Csoporttal.

A Csoport 2024-ben két virtuális ülést tartott (május 6-án és december 5-én), hogy információkat cseréljen a rendelet alkalmazásával kapcsolatban felmerülő, az alábbiakban összefoglalt kérdésekről.

3.1 Az alap-jogiaktussal kapcsolatos fejlemények

2024-ben nem fogadtak el a rendeletet módosító, felhatalmazáson alapuló jogi aktust. A Bizottság azonban széles körű konzultációt folytatott a Csoport tagállami szakértőivel a II. és III. mellékletet a rendelet hatályának kiterjesztése érdekében módosító felhatalmazáson alapuló jogi aktus tervezetéről.

3.2 Kereskedelmi információk: adatszolgáltatás

végrehajtásáról, valamint a tűzfegyverek, tűzfegyverdarabok, alkotóelemeik és löszereik kiviteli engedélyezési, behozatali és tranzit szabályainak létrehozásáról (HL L 94., 2012.3.30., 1. o.).

³ (EU) 2021/821 rendelet (2021. május 20.) a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról (átdolgozás) (HL L 206., 2021.6.11., 1. o.).

⁴ A Tanács 2008/944/KKBP közös álláspontja a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról (HL L 335., 2008.12.13., 99. o.).

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2134 rendelete (2016. november 23.) az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 1236/2005/EK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 338., 2016.12.13., 1. o.).

⁶ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

A Bizottság ismertette a Csoporttal a rendelet 26. cikkének (3) bekezdésében említett éves jelentés jelenlegi állását. A Bizottság emlékeztetett a korábban kifejlesztett funkcióra, amelynek keretében a tagállami hatóságokat felkéri, hogy a jelentéstételhez szükséges adatokat közvetlenül **a kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos e-rendszer (DUeS)** könyvtárába töltsék fel a kínzás elleni rendelethez kapcsolódó modul keretében. Ennek célja, hogy egyszerűsítse és megkönnyítse az adatösszesítést valamennyi tagállam tekintetében. Az összegyűjtött információk közé tartozik különösen az áru típusa, az export rendeltetési helye és a végfelhasználás. Ezeket az elemeket a Bizottság fent említett éves jelentése is tartalmazza. A jelentést⁷ annak elfogadását követően nyújtották be a Csoportnak.

3.3 Kínzásmentes kereskedelem

A Bizottság tájékoztatta a Csoportot az ENSZ kínzással foglalkozó különleges előadójának, Alice Edwardsnak „a bűnüldöző szervek és más hatóságok által használt, kínzásra és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód megvalósulására vagy büntetésre alkalmas fegyverek, felszerelések és eszközök globális kereskedelméről” szóló, 2023. augusztus 24-én kiadott éves tematikus jelentésének tartalmáról.

A jelentésben a különleges ENSZ-előadó éves áttekintést nyújt a kínzással kapcsolatos tendenciákról és fejleményekről; a jelentésben emellett szerepel egy tematikus tanulmány a bűnüldöző szervek és más hatóságok által használt olyan fegyverek, felszerelések és eszközök globális kereskedelméről, amelyeket kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljából felhasználhatók.

A Bizottság megjegyezte, hogy ez a jelentés releváns az uniós rendelet esetleges megerősítésével összefüggésben.

A jelentés továbbá felsorolja azokat a termékeket, amelyeket eredendően kegyetlennek, embertelennek vagy megalázónak tekintenek, és amelyeket ezért be kell tiltani (20 különböző típusú eszköz/fegyver nem kimerítő felsorolása). Ezt követően ajánlást tesz olyan árukat tartalmazó jegyzék létrehozására, amelyeket nemzeti és nemzetközi szinten kellene szabályozni. Bár e termékek felhasználása jogszerű, alkalmazásuk során előfordulhat kínzás céljából történő visszaélés, és ezért megfelelő szintű felügyeletet igényelnek.

A jelentés ajánlással zárul, mely szerint „ki kell dolgozni egy nemzetközi eszközt, amely kiegészíti és megerősíti a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmára és megelőzésére vonatkozó meglévő kötelezettségeket”.

A Bizottság emellett tájékoztatta a Csoportot arról, hogy több mint harminc, különböző régiókból származó civil szervezet támogatja a kínzásmentes kereskedelem érdekében jelenleg tett erőfeszítéseket. Ezek a szervezetek együttes erővel szorgalmazzák olyan nemzetközi szerződés létrejöttét, amely ellenőrzi azoknak a kínzóeszközöknek a kereskedelmét, amelyeket békés célú tüntetések elleni fellépések, valamint fogvatartottak bántalmazása során használnak világszerte. Egy 2023 januárjában Londonban aláírt nyilatkozatban emberi jogi nem kormányzati szervezetek felszólítottak egy olyan szerződés megkötésére, amely megtiltja az eredendően visszaélésre alkalmas eszközök gyártását és

⁷ COM(2024) 529 final, 2024.11.19. és 1–9. melléklet.

kereskedelmét, valamint a szokványosabb bűnüldözési eszközök kereskedelmével összefüggésben emberi jogokon alapuló ellenőrzések fokozottabb bevezetését indítványozza.

3.4 A Bizottság felülvizsgálati jelentésének nyomán tett intézkedések: az (EU) 2019/125 rendelet megerősítése

A Bizottság emlékeztetett arra, hogy miután a Csoport a 2023. novemberi ülésén ismertette a felhatalmazáson alapuló jogi aktusra irányuló javaslattervezetet, a Bizottság írásbeli eljárást indított, hogy kikérje a Csoport tagjainak véleményét. A Bizottsághoz konkrét kérdésekre vagy további pontosításokra irányuló észrevételek érkeztek, amelyeket nagyra értékelt. A Bizottság tájékoztatta továbbá a Csoportot azokról a javasolt módosításokról, amelyeket a konzultációs szakaszt követően be kíván vezetni, nevezetesen a II. mellékletben (amely olyan árukat foglal magában, amelyek a halálbüntetéstől, kínzástól vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódtól vagy büntetéstől eltérő egyéb gyakorlati felhasználásra nem alkalmasak) és a III. mellékletben (amely olyan árukat foglal magában, amelyek felhasználhatók kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára) leírt áruk jegyzékének módosításairól.